

**ת"פ 19352/05 - מדינת ישראל - משרד הכלכלה נגד ביטחון אזרחי
ש.ק. בע"מ,,שמעון קויפמן**

בית דין אזרחי לעובדה בבאר שבע

ת"פ 19352-05-13

27 אפריל 2015

לפני: סגן הנשיא אילן סופר

מדינת ישראל - משרד הכלכלה
ע"י ב"כ: עוז"ד ישראל שניידרמן

המאשימה:

נגד

הנאשמים:

1. ביטחון אזרחי ש.ק. בע"מ, (חברות - 513586057)
2. שמעון קויפמן ע"י ב"כ: עוז"ד נדב דלומי

גזר דין

1. בהכרעת הדיון מיום 25.2.2015 זכיתו את הנאשם 2 מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום כ"ממונה מטעם המושיק" לפי סעיף 5 **לחוק הגנה על עובדים (חSHIPת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במנהל התקין) תשנ"ז 1997** (להלן - **החוק**) והרשעתו את הנאשם 1 (להלן - **הנאשם**) בעבירה של פיטורי עובדת בשל הגשת תלונה בהתאם לסעיף 5א' לחוק.

2. מהעובדות שנפרשו בהכרעת הדיון עולה כי הנאשם הינה חברה בע"מ, המספקת שירותי שמירה, אבטחה וניקיון. הנאשם העסיקה את העובדת יפית דוקרקר (להלן - **העובדת**), כמאבטחת, החל מ- 26.6.08 ועד 1.4.09. במסגרת עבודתה, שובצה העובדת בחניות ובבדיקות בבאר שבע. בתאריך 24.3.09 העבדת הגישה תלונה במשרד התמ"ת כנגד הנאשם על כך שלא קיבלה שכר עבור חודש ספטמבר 2008 וכן לא קיבלה גמול עבור עבודתה בשעות נוספת. לאחר הגשת התלונה, העובדת שובצה במסעדת "ערבייה" בבאר שבע, בתאריך 29.3.09, ולאחר מכן לא שובצה עוד. בתאריך 5.4.09 התקיימה פגישה במשרדי הנאשם בבאר שבע, בה נכחו העובדת, מזכירת החברה, והאחראי על ניהול העניינים השוטפים בסניף באר שבע של הנאשם. במהלך השיחה דובר על תלונת העובדת ובסיומה, נמסר לעובדת אישור על סיום עבודתה.

3. המאשימה טענה כי העבירה בו הורשעה הנאשם בעלת השלכות ציבוריות רחבות היקף וזאת לאור השאיפה של מדינת ישראל לעמוד בראש המאבק למנהיג תקין, טוהר מידות וחSHIPת מעשי שחיתות,

עמוד 1

© verdicts.co.il - זו כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

תוך מתן לגיטימציה לעובד להביא את תלונותיו והסתיגיותו בפני המעסיק. המאשימה טענה כי לאור חומרת המעשה, וכפירתה של הנאשمت, מתבקש בית הדין לגזר את עונשה של הנאשمت בסכום העולה בהרבה על הרף הנמוך. הנאשמת לא הביעה חרטה בשום שלב של ניהול המשפט, לא נטלה אחריות על מעשה ולא הודהה בהזדמנות הראשונה בעובדות כתוב האישום. הנאשמת לא עשתה מאמצים לתקן תוצאות העבירה ולפיצו על נזק שנגרם בגיןה. כמו כן, יש צורך בהרטעת הנאשمت מביצוע עבירות נוספות ולא הטלת העונש המקורי עלייה, לא יביא הדבר להרטעתה ולהרטעת הרבים מפני ביצוע עבירות מסווג זה שביצעה הנאשمت.

הকנס העוני המקסימלי שניתן להטייל על הנאשمت הינו בהתאם לסעיף 61(א)(3) לחוק העונשיין - 75,300 ש"ח. המאשימה ביקשה לגזר על הנאשمت 80% מהרפ' המקורי, דהיינו קנס בגובה 60,240 ש"ח. כמו כן, המאשימה מבקשת כי הנאשمت תחתום על התcheinבות להימנע במשך 3 שנים מיום גזר הדין מלעbor עבירה בה הורשעה.

.4. הנאשמת טענה כי הנסיבות שבהן נעבירה העבירה אינן חמורות. הנאשمت הינה חברה וותיקה אשר הוקמה בשנת 2004, מקיימת מאז פעילות עניפה ומעסיקה מאות עובדים. האירוע שבגינו הורשעה הנאשמת הינו חריג, ומaz חלפו 5 שנים ולא התרחש אירוע נוסף דומה.

הנאשמת מציה במצב כלכלי עדין ורגעש, כאשר עצם ההרשעה כשלעצמה הינה עונש מכבד מבחינת הנאשمت, שיש לו משמעות מבחןת הרישון מול משרד הتم"ת וכן בעת גישה למכורים. לנאשمت יש הרשות קודמת אחת, שעניינה העסקת עובד על פני שלושה חודשים מעבר לשעות המותירות. בגין עבירה זו, הנאשמת הגיע לעסקת טיפול ושילמה את חובה. העבירה בה הורשעה הנאשמת, שונה לחלוין מאופי העבירה נשוא הכרעת הדין ודבר זה מלמד שלא מדובר בחברה אשר מרירה חוק באופן שיטתי. עוד ביקשה הנאשמת להתחשב בכך כי ארבע שנים חלפו מאז ביצוע העבירה ועד הגשת כתב האישום, ושנתיים נוספות חלפו עד מתן הכרעת הדין.

על כן, הנאשמת עותרת לכך כי בשים לב לוותק החברה, הייקף העסקת העובדים, הימשכות ההליכים, העבר הכספי ייחסית של הנאשمت, הנסיבות הלא חמורות שנכתבו בהכרעת הדין, יש לנווג במידה של רחמים כלפי הנאשمت ולאפשר לה להשתתקם ולפסיק לה קנס ברף התחרתו. כמו כן, יש להתחשב בכך כי הנאשمت שיתפה פעולה בחקירתה, ובכלל זה, כלל הארגונים אשר מסרו את כל המידע למאשימה.

.5. כת אפנה כת עותרת לגזר את דיןנה של הנאשمت בהתאם לתיקון מס' 113 לחוק העונשיין התשל"ז-**1997** (להלן: **חוק העונשיין**) בדבר "הבנייה שיקול הדעת השיפוטי בענישה".

.6. בתיקון 113 הגדיש המחוקק את מטרות הענישה בדרכו אל הבניה שיקול הדעת השיפוטי בענישה. מקרוב מטרות הענישה השונות, תיקון 113 נותן עדיפות לעקרון ההלימות - הוא עקרון הגמול: על פי עקרון זה, העונש הרואוי לעבריין נגזר מידת אשמו ומחומרת מעשיו, כאמור בסעיף 40(ב) לחוק

העונשין הקובל כי "העקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בسمן זה - העקרון המנחה)". (ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013).

.7. שלושה שלבים קיימים במנגנון גזירת העונש לפי תיקון 313:

7.1 שלב ראשון - האם מדובר באירוע אחד או כמה אירועים נפרדים

יש לבחון האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. ככל שמדובר באירוע אחד, יש להמשיך לשלבים הבאים וככל שמדובר בכמה אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 ג (א)(ב) **לחוק העונשין**).

7.2 שלב שני - קביעת מתחם ענישה

סעיף 40 ג (א) **לחוק העונשין** קובלע:

"**בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצעו הנאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ט.**".

ו יצא אפוא, כי מתחם הענישה יקבע בהתאם להלימות, ולשם כך יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, בנסיבות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

יש לשים לב כי בשלב זה, רק השיקולים הקשורים לביצוע העבירה משוקלים בקביעת מתחם הענישה. **נסיבותו האישיות של הנאשם אין מובאות בחשבון בשלב זה.** אלה יבואו במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה, אך לא בקביעת המתחם עצמו.

AMPLETON המידה אשר יסייעו **לקביעת מתחם הענישה** הן אלו:

הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה במידת הפגיעה בו.

בנסיבות הענישה המונוגגת.

נסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כפיפורט בסעיף 40 ט ובן הנזק שצפו להיגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עונה ועוד.

7.3 שלב שלישי - גזירת עונשו של הנאשם

עמוד 3

לאחר שנקבע מתחם העונשה הולם למעשה העבירה, יש לגזר את העונש המתאים לנאשם, בתוך אותו מתחם.

לצורך כך, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ג' (ב) **לחוק העונשין**: "בתוך מתחם העונש הולם, יגזר בית המשפט את העונש המתאים לנאשם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 יא, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג מתחם העונש הולם בשל **שים ערך** שיקום או הגנה על שלום הציבור, לפי הוראות סעיפים ד ו-40 ה'".

הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, מפורטו בסעיף 40 יא **לחוק העונשין**, ובהן: "הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, הפגיעה של העונש במשפחה הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת אחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב, أماצוי הנאשם לתקן תוצאות העבירה ולפיצו הנזק שנגרם בשלה, שיთוף פעולה של הנאשם עם רשות אכיפת החוק, כאשר כפירה באשמה וניהול משפט ע"י הנאשם לא יזקפו לחובתו, התנהגות חיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, נסיבות חיים קשות של הנאשם הייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, התנהגות רשות אכיפת החוק, חלוף הזמן מאת ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו".

ניתן לגזר עונש החורג מתחם העונשה, במידה והתקיים אחד משנה אלה: האחד, חריג לlolא, אם נמצא כי הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם (סעיף 40 ד (א) **לחוק העונשין**); השני, חריג לחומרה, אם "מצא כי יש חשש ממש שהנאשם יחוור ויבצע עבירות וכי החמורה בעונשו והרחקתו מן הציבור נדרשת כדי להגן על שלום הציבור" (סעיף 40 ה **לחוק העונשין**).

8. מן הכלל אל הפרט

שלב ראשון - האם מדובר באירוע אחד

במקרה שלפני, הנאשמה הורשעה בעבירה אחת שהוא אחד ועל כן יש לפנות לשלב הבא.

9.

שלב שני - קביעת מתחם העונשה

במסגרת קביעת מתחם העונשה, יש לתת משקל לחומרת העבירה של פטורי עובדת בשל הגשת תלונה והערר החברתי שנפגע מביצועה בשם לב לתכלית החוק.

על פי הפסיקה, תכליתו של החוק היא כפולה: תכליתו האחת להגן על העובד חושף השחיתות, והשנייה לעווד עובדים לחושף מעשי שחיתות. (ראו ע"ע (ארצى) 256/09 **רפ' רותם - מדינת ישראל - משרד האוצר** (20.9.07); ע"ע (ארצى) 300204/07 **דוד מוצפי - עיריית אור יהודה** (29.10.01); ע"ע (ארצى) 502/05 **אסף גרטוי - מדינת ישראל** (25.7.06); ע"ע (ארצى) 48067-10-11 **משה חזות-רכבת ישראל** (4.6.2013)).

כמו כן, תכליתו של החוק הופיעה כבר בדברי ההסבר להצעת החוק (הצעות חוק 2518, 4.3.1996) לפיהם:

"לא אחת קורה שעובדים שהגשו תלונה על מעשים בלתי תקינים במקום העבודה מוצאים את עצם חסופים לה恬נות ורדייפה מצד המעבדים, הממוניים, והחברים לעבודה. לעיתים אף מפטרים אותם מעבודתם. מוצע על כן להגן בחוק על עובדים במצבים האמורים, בדרך של הקניית סמכות מיוחדת לבית הדין לעבודה, לפסק פיזויים או למתן צו מנעה או אף צו עשה כנגד פגיעה בתנאי עבודה או פיטורין".

החשיבות בחשיפת השחיתות ובהענקת גיבוי חברתי ומשפטי לחושפי מעשי השחיתות נובעת מן האיים הטבעי בתופעת השחיתות עצמה, אשר מכרסמת בערכיו הנאמנות והסולידריות מבחינה תרבותית וחינוכית וגורמת לשחיקה ממוטיבציה של הפרט לתרום לחברה. ללא "מתריעים בשער" החשופים מעשי השחיתות, קשה יהיה להיאבק ברגע השחיתות.

לענין זה יפים דבריה של השופטת (כתוארה אז) נילי ארד בפסק הדין בע"ע (ארצى) 1504/04 ד"ר ללה אבן - מבבי שירות בריאות (8.3.05):

"הוראות החוק בכללותן מורות על **תכליתו החקיקתית ועל מטרתו**: ביצור שלטון החוק תוך קביעת נורמות המגלמות את האינטראס הציבורי של שמירה על טוהר המדינה ב"גוף ציבורי"; ביסודה של אינטראס זה הגנה על זכותו הבסיסית של אדם לעבוד במקום עבודתה נקי משחיתות; על **מילייחותו** כאדם, כעובד וכאזור בדיווח לממוניים עליו על מעשה שחיתות במקום העבודה; וב**הימנוותו** מלקחת חלק פעיל או סביר במעשי השחיתות במקום העבודה.

ביעור השחיתות ממוקם העבודה הוא אינטראס משותף לעובד, לחבריו לעבודה ולמעסיקיהם אחד. התנהוגותם של העובד ושל המעבד מקרינה על סכיבת העבודה בכללותה ונושאת מסר ברור אותו נועד החוק להגשים, והוא מימוש זכויותיהם הבסיסיות של העובדים שלא ללקות בזיהום סביבתי הנובע ממעשי השחיתות, למשוך ידם מהם ולתרום לסייעם.

ודוק. אין מדובר בחוק דקלרטיבי או בנורמות הצהרתיות בלבד. כדי שלא להוшир את החוק בבחינת אותן מתח ומתרן החשיבות הציבורית והערכת הгалומות בו, העניק המחוקק לעובד ולחבריו המשיע בידו את הזכות להגיש תלונה נגד המעבד. זכות זו כרוכה בחובתו של המעבד שלא **לפגע בעסקתו של העובד ולא להטיל מORA עליו ועל חבריו במפעל, בבחינת יראו ויראו**".

10. התכליית החברתית הכללית המאפיינת את חוק ההגנה על עובדים מכוננת **להגן על "האינטראס הציבורי לשמר על מגנון הבקרה של חשיפת ליקויים בשירות הציבורי על ידי עובדיו"** (ער"ם 1430/05 גרשון תירם נ' עיריית תל אביב (7.11.05), להלן: "ענין תירם"). האינטראס הציבורי מושתת על "... המודעות לכך שתלונות-אמת המוגשות במערכת תיוקונית משפרת את דרכי התנהלותה, מגינה

מן מושגים של מקצועית הניתנת להעלאת רמתה הערכית והביטחונית. ראייה זו מובילה באופן טבעי להקנין הגנה לעובד שהتلונן מפני פגעה עקב תלונתו. החתירה לשיקיפות ביחסו לעבודה ואיתורם של מוקדי סטיה מנוון ראוי מחייבת כי עובד מטלון לא ישלם מחיר על היוזמה שנקט, בתנאי שתלונתו אינה תלונת סרק. אם כך הדבר בסקטור הפרטני, על אחת כמה וכמה כך הוא בסקטור הציבורי, לגבי קיימת חשיבות מיוחדת בגילוי שחייבת מוסרית, ובחשיפת טויות מן הנהול התקין, למען ישמור אימון הציבור במערכות הנהול הציבורי (בגז 01/6840 פלצמן בל יפה נ' ראש המטה כללי - צבא הגנה לישראל, פ"ד ס(3), 121 (2005)). ככל שמדובר בעובד ציבור ורשות ציבורית, יש בהבטחת אפשרותו של עובד הציבור להביע ביקורת גם כדי לתרום לייעול תפקודו של השירות הציבורי בעקבות חשיפת ליקויים בדרך פעולה ואף כדי לתרום לתדמיתו כגוף המחייב לעריכם של שיקיפות ופתרונות לביקורת" (ענין תירם).

11. החקיקה והפסיקה, לפיהן ניתנת הגנה מיוחדת לעובד החושף מעשי שחייבות במקום העבודה, וזאת לנתן מענה למצב עניינים בו לא אחת, סובל העובד אשר חשף את מעשי השחייבות ממעשי התנצלות אשר לעיתים מייעים לכדי פיטורים. הטרעות על מעשי שחייבות אין מת�בלות לרוב באחדה במקום העבודה, לממונם במקום העבודה אין עניין שבמקום העבודה ידבק כולם של מעשי שחייבות והם לעיתים קרובות אינם מעוניינים להעתמת עם עובד או הממונה המושחת. יתרה מכך, מעשו של עובד החושף מעשי שחייבות מעוררים לא אחת עוינות מצד חברי לעבודה אשר חוששים למעמדם ולמעמדו של מקום העבודה. כך, עובד החושף מעשי שחייבות נתפס כ"בוגד" וכ"מלשין" אשר פוגע באינטרסים של הארגון ובأווירת שיתוף הפעולה.

12. כאמור לעיל, בעת קביעת מתחם הענישה יש לנקח בחשבון לא רק את החומרה המושגית בביצוע העבירה אלא גם את נסיבות ביצועה. במקרה שלפנינו, יש לנקח בחשבון כי העבירה בוצעה במסגרת ניהול עסקה של הנואשת, וטור כדי עבודה של עובדת שככל חטא היה عمידה על זכויותיה ופניה למשרד התמ"ת לצורך אכיפת זכויות אלו.

מכאן, כי עלי לנקח בחשבון את תכלית החקיקה כפי שפורטה, את הצורך הבהירתי הן ביחס לנואשת והן בחס לציור המעסיקים בכלל, וכן את הפגיעה בעובdet.

בהתחשב בכל האמור לעיל, ובשים לב לכך כי הקנס המקסימלי עומד על **75,300 ש"ח**, אני סבור כי מתחם העונש ההולם-Amor לנوع בין 60% ל 20% מהकנס המקסימלי.

.14. שלב שלישי - גזר דין

בבואי לגזר את דיןו של הנואשת, מצאתי לנכון לתת משקל לנסיבות הבאות:

הנאשת הינה חברה ציבורית המפעילה כ-200 עובדים. האירוע בಗינו הורשעה הנאשת הינה נקודתי ולא חוזר על עצמו. לנואשת כבר נגרם נזק כלכלי כתוצאה מהרשעתה בכך שתימנע ממנה האפשרות להשתתף במכרזים. הנאשת נמצא במצב כלכלי עדין, הנאשת שיתפה פעולה במהלך החקירה וכי נפל شيء בהגשת

כתב האישום של ארבע שנים.

בנסיבות אלה, מוצא בית הדין כי יש שלא להחמיר עם הנאשمت ולהטיל עליה קנס Shiyyah קרוב לערך התחתון ובשיעור הקרוב ל-35% מהकנס המקסימלי.

15. אשר על כן הריני גוזר על הנאשמת קנס בסך 25,000 ש"ח, אשר ישולם ב-10 תשלומים בני 2,500 ש"ח כל אחד, החל מיום 1.6.2015 ומידי 1 לכל חדש עוקב.

16. הנאשمت באמצעות הנהלה תחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשעה במשך שלוש שנים מהיום, שם לא כן, תישא בתשלום הקנס המירבי הקבוע בחוק לעבירה זו.

17. הנאשמת תפנה למזכירות בית הדין על מנת לקבל שובי תשלום ותחתום על התחייבות.

ניתן היום, ח איר תשע"ה, (27 אפריל 2015), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.